במאי עסקינן אילימא בטועה שמעת מינה

שעקירה בשעות הויא עקירה אלא בעוקר 🕫

אימא סיפא ושאר כל הזבחים ששחמן לשום

הפסח אם אינן ראויין חייב אם ראויין הן ר'

אליעזר מחייב חמאת ור' יהושע פומר ואי

בעוקר מה לי ראויין מה לי שאינן ראויין

אלא פשיטא בטועה רישא בעוקר וסיפא

בטועה א"ר אבין אין דישא בעוקר וסיפא

במועה אשכחיה רב יצחק בר יוסף לר' אבהו

דהוה קאי באוכלוםא דאינשי א"ל מתניתיז

מאי א"ל רישא בעוקר וסיפא במועה תנא

מיניה יארבעין זימנין ודמי ליה כמאן דמנחא

בכיסיה תנן א"ר אליעזר מה אם פסח שמותר

לשמו כששינה את שמו חייב זבחים שהז

אסורין לשמן כששינה את שמן אינו דין

שיהא חייב ואם איתא הא לא דמי דרישא

בעוקר וסיפא במועה לר' אליעזר לא שני ליה לר' יהושע דשני ליה ® לישני ליה הכי

הכי האמר ליה לדידי לא דמי רישא בעוקר

וסיפא במועה לדידך לא אם אמרת בפסח

ששינה את שמו לדבר האסור תאמר בזבחים

ששינה את שמן לדבר המותר א"ל רבי

אליעזר אימורי ציבור יוכיחו שהן מותרין

לשמן והשוחט לשמן חייב אמר לו רבי

יהושע לא אם אמרת באימורי ציבור שכן

יש להן קצבה תאמר בפסח שאין לו קצבה

למימרא דכל היכא דאית ליה קצבה מחייב

רבי יהושע והרי תינוקות דיש להן קצבה

יותנז מי שהיו לו שני תינוקות אחד למולו

אחר השבת ואחד למולו בשבת ושכח ומל

את של אחר השבת בשבת חייב אחד למולו

בע"ש ואחד למול בשבת ושכח ומל את

של ע"ש בשבת רבי אליעזר מחייב חמאת

ור' יהושע פומר א"ר אמי הכא במאי עסקינן

כגון שקדם ומל את של ערב שבת בשבת

דאיכא הך דשבת דמריד ביה הכא כגון

שקדם ושחטינהו לאימורי ציבור ברישא אי

הכי רבי מאיר אומר אף השוחט לשם

אימורי ציבור פטור אע"ג דקדים ושחטינהו

לאימורי ציבור ברישא יוהתניא רבי חייא

מאבל ערב] א"ר מאיר לא נחלקו ר' אליעזר [מאבל

ורבי יהושע על שהיו לו שני תינוקות אחד

למול ערב שבת ואחד למול בשבת ושכח

ומל את של ערב שבת בשבת דחייב על מה

עב.

פסולי המוקדשין הלכה א ופ"ב מהלכות שגגות הלכה יא: בלב ד ב מיני מ״ב מהלי שגגות הלכה ח:

רבינו חננאל (המשר)

איתא נימא לא דמי רישא

בעוקר ולפיכך חייב, אי

הוה רישא נמי בטועה כסיפא לא הוה מיחייב מידי. ושנינן לר' אליעזר

לא שני ליה ביז עוקר

. ליה. והכי קאמר ר' יהושע לדידי לא קשיא רישא בעוקר וסיפא בטועה, אלא

לדידך דלא שני לך בין

, . . עוקר לטועה לא אח אמרח

. טועה בפסח שטועה בדבר

[נ"א: ששינהו לדבר]

האמור לשחמו רשכח

כגון שלמים וכיוצא בהן,

תאמר בשלמים ששחטן

לשם פסח ששינן לדבר המותר לשחטו בשבת

והוא הפסח. אמר לו ר׳ אליעזר תמידין ומוספין יוכיחו שמותרין לשחטן

בשבת והשוחט זבחים

אחרים לשם תמיד בשבת

ר׳ יהושע שאני אימורי

צבור שכן יש להן קצבה,

בבוז שכן יש יהן קבבה, כלומר שני תמידין ושני מוספין בכל שבת, וכיון

שיש להם קצבה מאח

השאר עומדיז באיסור

שבת כשאר שאין ראויין לשבת כגון חטאות וכיוצא

בהז. תאמר בפסח שאיז

מחייב ר' יהושע והתנן

בפרק ר' אליעזר מי שהיו

לו שני תינוקות אחד למול אחר השבת ואחד

למול בשבת ושכח ומל

חייב חטאת. ומשני ר׳

אמי כגון שקדם ומל של ערב שבת בשבת דעדיין

טריד בהאייך דבשבת, הכא דקדים שחטינהו

ליכא מידי דטריד ביה. אי הכי ר' מאיר אומר

צבור פטור ואע"ג דקדים

. שחטינהו לאימורי צבור.

שווטינות לאימורי בבוד, והא תני ר' חייא אמר ר' מאיר לא נחלקו ר'

אליעזר ור׳ יהושע על שהיו לו שני תינוקות

אחד למול ערב שבת

וכר׳, קתני מיהת רישא ושכח ומל של ערב

שבת בשבת שחייב. נהי

נמי דקדים מהליה להאיך

אע"ג דקדים עבדינהו

לך רישא אסיפא, השתא

ין די פא אס כאן, יויפוא רישא דקתני שכח ומל את של ערב שבת בשבת

דטעה בדבר מצוה ועשה

מצוה שאפי' עובר זמנו

ימים, מכל מקום בר מילה

. הוא ונתקיימה המצוה.

של אחר שבת בשבת בן שבעת ימים, שאע״פ

צבור פטור.

, קצבה. ואקשינז וכי

ם קברו כאות קצבת החובה,

י לטועה משום הכ

שמעת מינה עקירה במעות הויא עקירה. אומר ר״י דפלוגמא מא א מיי׳ פט״ו מהל׳ היא בהתכלת (מנחות מט.): הא לא דמי רישא בעוקו

בו'. ומאי קאמר ר' יהושע שכן שינה שמו בדבר האסורא אפילו שינה שמו לדבר המותר נמי חייב כיון שהוא עיקר: לרבי יהושע דשני ליה לימא ליה הבי. 'תימה לרשב"חב הח אפי׳ אי מוקמי׳ כולה בטועה ע״כ רבי יהושע לדבריו דרבי אליעזר האמר דלדידיה רישא אפילו שינה לדבר המותר חייב כיון דלא עשה מלוה ג דמתני׳ מוקמי׳ בגמרא כרבי שמעון דאית ליה היכא דלא עשה מלוה חייב לרבי יהושע בפרק רבי אליעזר דמילה בסופו ושבת הלו) דאמר רבי שמעון לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על ב' תינוהות אחד למול אחר השבת ואחד בשבת ושכח ומל את של אחר השבת בשבת דחייב משום דלא עשה מצוה ד א״כ מה שהולרך לומר דרישה משום דשינה לדבר האסור היינו לדברי רבי אליעזר דלרבי אליעזר בסיפא נמי לא עשה מצוה דפסל לעיל אחרים לשם פסח ואומר ר"י דבכמה מקומות מלי למימר וליטעמיך ולא האמר ועוד הדלא דמי לתינוקות דהתם ודאי חייב כשמל של אחר השבת בשבת לפי שלא עשה מלוה וגם לא ניתנה שבת לידחות אצל אותו תינוק אבל פסח פטור כיון ששינה לדבר המותר שניתנה שבת לידחות אלל אותו פסח אם היה שוחטו לשמו: לדידך לא אם אמרת בפסח בו'. תימה לרשב"א מה

משיב ר' יהושע לדברי ר' אליעזר תאמר בובחים ששינה שמן לדבר המותר כיון לר׳ אליעזר לא שני בין עוקר לטועה מה מועיל מה ששינה לדבר המותר הלא לר' יהושע עוקר לדבר המותר חייב ה"ה טועה לר' אליעזר ומפרש דה"ק ר' יהושע לר' אליעזר נהי דלא שני לך בין עוקר לטועה מ"מ יש לחלק דרישה תרתי לגריעותא עוקר ולדבר האסור וסיפא תרתי לטיבותה דטועה ולדבר המותר: שקדם ומל של שבת בערב שבת. הוה מני לפלוגי

בדידי׳ בין קדם ומל ללא קדם אלא דנקט רבותה בסיפה דמל של החר השבת בשבת פטור אע"ג דלא עשה מלוה כיון שניתנה שבת לידחות ורישה נמי קמ"ל רבותה דנקט ע"ם אף על גב דעשה מלוה חייב כיון שלא ניתנה שבת לידחות:

נחלקו על שהיו לו שני תינוקות אחד למול אחר השבת ואחד למול בשבת ושכח ומל את של אחר השבת בשבת ידר' אליעזר מחייב חמאת ור' יהושע יפומר ותסברא מה התם דלא עביד מצוה פטר רבי יהושע היכא דקא עביד מצוה מחייב אמרי דבי רבי ינאי ירישא כגון שקדם ומל של שבת בערב שבת

בשל שבת והוחלף לו של מחר דהא ודאי לא קאמר שמל את שניהם דהא לא טעי בהכי. אלמא היכא דלא טריד האידנא לר"מ חייב: וססברא. דטעמא משום הכי הוא השתא סיפא דלא עבד מצוה דעדיין לא הגיע זמנו פטור רישא דעבד מצוה מחייב: אמרי דבי ר' ינאי רישא כגון. שנחחלף לו אחמול של שבת בערב שבת ומלו בערב שבת ועדיין לא נודע טעותו וסבור שזה העומד של שבת הוא ואע"ג דטריד ביה דרמיא מלוה עליה כפי מחשבתו וגם עשה מצוה אפילו הכי חייב משום דלא ניתנה שבת לידחות אצלו וסיפא ניתנה שבת לידחות אצל של שבת וטעה בדבר מצוה פטור ואפילו לא עשה מצוה לרבי מאיר פטור. והשוחט לשם אימורי צבור ניתנה שבת לידחות אצל קרבן צבור ואע״ג דקדים שחטינהו לאימורי לבור הרי שכח וע"י שטרוד בזבח זה בימים שעברו ויודע שזבח זה עומד ליקרב נבהל ושכח שכבר נשחטו אימורי לבור ושחטן לשמן:

אי נימא בעועה. כסבור שהוא זבח אחר: שמעת מינה. מדקתני חייב אלמא פסול הוא: עקירה בטעות. שלא נתכוון לעקור שם פסח ממנו הויא עקירה כעוקר מדעת: מה לי שאינן ראויין. עוקר לאו טועה בדבר מלוה הוא ואמאי פטר ליה ר' יהושע בראויין

והלא לא טעה בו שיודע שאינו פסח: הפסח ששחטו: סיפא. כל הזבחים: ושאר חבורה גדולה מאד: הא לא דמי. רישא לסיפא דרישא בעוקר ולאו טועה הוא: לר"א. דדאין האי ק"ו לא שאני ליה בין עוקר לטועה: ומקשי׳ ר׳ יהושע דשני ליה. לימח ליה דלא דמי טועה לעוקר אמאי אהדר ליה טעמא משום ששינה בדבר החקור כו': בפסח שחין לו קלבה. אין חשבון לפסחים חה שמנא טלה זה עומד בעזרה כסבור שהוא אבוד מבעליו ושחטו לשם מי שהוא: מינוקות דיש להן קלבה. מי שיש לו שני תינוקות אחד למול בשבת ואחד למול באחד בשבת יודע הוא שאין לו למול בשבת אלא אחד: ושכה ומל את של אחר השבת בשבת חייב. דטעה בדבר מלוה ולא עשה מלוה הוא דעדיין לא הגיע זמנו ומודה רבי יהושע דחייב: את של ערב שבת בשבת. כסבור שהוא של שבת וזה של ערב שבת היה אתמול חולה או שנאנס ומילה שלא בזמנה אינה דוחה את השבת דהואיל ועבר זמנה ימתין עד למחר: ר' אליעור מחייב חטאת. דלית ליה טועה בדבר מלוה ועשה מלוה פטור: רבי יהושע פוטר. דטעה בדבר מלוה ועשה מלוה פטור ואע"ג דחילל שבת ועשה שלא כדת מכל מקום מצות מילה קיים. והכא נמי אע"ג דאית להו קלבה ליפטר דמכל מהום עשה מלוה דכל הזבחים שמזבחו שלא לשמן כשירין וזה שמלא זבח אחד בעזרה ושחטו לשם תמידי ליבור כשר לובחו הראשוו: הכא במאי עסקינן כגון שקדם ומל את של ערב שבת נשבת. בשעה שמל חת זה עדיין שניהן עומדין דמשום הכי פטור דטרוד היה באחד מהן דיודע הוא שהיום חובת האחד עליו ומתני׳ כגון דקדים ושחטינהו לאימורי לבור דהשתא לא הוה טרוד ועסוק בשחיטתן: ואע"ג כו'. בתמיה [מאבל ערב. שם מקום]: ושכח ומל את של ערב שבת בשבת דחייב. ואע"ג דעשה מצוה: על מה נחלהו כו'. והס"ד השתא ברישא מחייב ר' מאיר כשמל את שניהם ע"י [שקבור] ששניהן כבר הגיע זמנן ומל של שבת תחלה שזמנו היום ואחר כך מל את של אתמול ואף על גב דעשה מלוה כיון דלא רמיא טירדא עליה בתר דמהליה לשל שבת לאו טועה בדבר מצוה הוא וסיפא פטור משום דטריד

מט.ז. ומנחות ב) [ברכות כח. וש"נ], ג) שבת דף קלז. כריתות יט:, ד) שנת שם וע"שן, ה) גי' רש"ל, ו) [מכר ביבמות לד.],

> הגהות הב"ח (מ) גמ' לישני ליה הכי נמחה:

> > מוסף רש"י

י ושכח ומל את של השבת בשבת חייב. דנוטה בדבר מלוה ולא עשה מלוה הוא ועבד ליה חבורה שלא ללורך, ובהא אפילו ר' יהושע אליעזר מחייב חטאת. דמילה שלא בזמנה אינה בדבר מלוה, שהיה טרוד באותו של שבת ומתוך כך טעה בזה ואף בזה עשה מצוה שהרי ראוי הוא למול אלא שאינו דוחה שבת, ס"ל לר"א טעה בדבר מלוה ועשה מלוה שיש בה חיוב חטאת חייב (שם).

מוסף תוספות

א. מאי איריא לדבר האסור. מוס׳ שחנן. ג. דפסח ששחטו בזמנו ג. ופסחו ששחטו בוכנו לשם שאר זבחים פסול והכי הוה ליה למימר לא ואם) אמרת בפסח שכז י רדרר מצוה ולא ובחים שטעה בדבר מצוה ועשה מצוה. שס. ד. אלמא קסבר טעה בדבר מצוה ולא עשה מצוה חייב לדברי הכל. ראע"ג דמיחייב ר' יהושע גבי תינוקות הכא גבי פסח אם שחטו לשם דבר המותר היה פוטר. עס.

רבינו חננאל

אוקימנא בעוקר ומפרש אינו שוחטו אלא לשם שלמים. והאי דקתני סיפא לשם פסח בשבת שחל ישם פסח בשבת שחת להיות בי״ד אם אינן ראויין לפסח כגון שהיו נקבות או זכרים בני שתים חייב. י –. ואם ראוין הן ר' אליעזר פוטר. אוקימנא בשטעה במרור כי הזרח של שטעה ושחט זכח אחד. ועמדה רישא בעוקר שם פסח מעליו ושוחט לשם שלמים וסיפא בטועה. ואמרינן איני דרישא בעוקר וסיפא בטועה, והתנן אמר רבי אליעזר ימה את הפסח שמוחר לשם פסח אלא מפני ששינה שמו ושחטו לשם שאסורין לשוחטן בשבת . לשמן כששינה את שמן

עשה מצוה שבן שבעת ואמד ימים אינו בר מילה קא פטר ר' יהושע. אלא אמרי דבי ר' ינאי רישא דמתני' כגון שקדם ומל את